

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ ๐ MO

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

มกราคม ๒๕๕๓

เรื่อง หรือเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดนครราชสีมา)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ ๘๒๔/๒๕๕๒

ด้วยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ซึ่งได้ให้ความเห็นตามข้อหารือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับเงินค่าตอบแทนตำแหน่งอิหม่ามจากอำเภอพระนครศรีอยุธยา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่าม คอเต็บ และบิหลัน พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ และกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไชยมงคล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ได้ปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และมีสิทธิได้รับเงินค่าป่วยการ ตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) มีความเห็นสรุปได้ว่า มาตรา ๖๔/๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ บัญญัติห้ามนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เฉพาะกรณีที่เป็นารับเงินหรือประโยชน์เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงาน ตามปกติ แต่เมื่อพิจารณาระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่าม คอเต็บ และบิหลัน พ.ศ. ๒๕๔๐ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘ แล้วเห็นว่าการจ่ายเงินค่าตอบแทนอิหม่ามเป็นธุรกิจการงานที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติต่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งอิหม่ามอยู่ตามปกติและมีการจ่ายค่าตอบแทนโดยเท่าเทียมกัน และการที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งอิหม่ามได้รับค่าตอบแทนก็เป็นกรณีตามปกติของผู้ดำรงตำแหน่งอิหม่าม

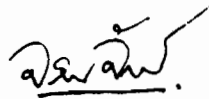
ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ มิได้ห้ามนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดำรงตำแหน่งอิหม่าม การดำรงตำแหน่งอิหม่ามจึงไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย ส่วนกรณีที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จ่ายเงินแก่ผู้ดำรงตำแหน่งอิหม่ามนั้น ก็เป็นการจ่ายเงินตามหน้าที่การงานปกติของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มิได้เป็นการจ่ายเงินให้แก่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งอิหม่ามด้วยเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือไปจากที่จ่ายให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอิหม่ามคนอื่น การรับเงินค่าตอบแทนอิหม่ามของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลจึงไม่ขัดต่อมาตรา ๖๔/๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖

/ส่วนกรณี...

ส่วนกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินค่าป่วยการตามระเบียบกระทรวง
สาธารณสุขว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒ นั้น
เมื่อระเบียบดังกล่าวมีผลใช้บังคับกับบุคคลทั่วไปที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านโดยเท่าเทียมกัน
และมีได้กำหนดให้มีการจ่ายเงินหรือให้ผลประโยชน์ใดๆ แก่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านเป็นพิเศษ ดังนั้น การรับเงินค่าป่วยการดังกล่าว จึงไม่ขัด
ต่อมาตรา ๒๘๔ วรรคสี่ ประกอบกับมาตรา ๒๖๕ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐
รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารที่ส่งมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ รวมทั้งแจ้งให้นายอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในจังหวัดทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายจรินทร์ จักกะพาก)

รองอธิบดี ปฏิบัติราชการแทน

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

ส่วนวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๕-๖

โทรสาร. ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

“ดำรงธรรมนำไทยใสสะอาด”

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การรับเงินค่าตอบแทนอิหม่ามและค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุข
ประจำหมู่บ้านของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๑๗๒๕๐ ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๒ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้รับเรื่องหารือเกี่ยวกับการกระทำอันเป็นการต้องห้ามตามกฎหมายของผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดนครราชสีมา และมีความเห็นในแต่ละกรณีดังนี้

๑. จังหวัดพระนครศรีอยุธยาขอหารือกรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินค่าตอบแทนอิหม่าม

เนื่องจากมีผู้ร้องเรียนว่านายบุญญา ศรีสมาน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา รับเงินค่าตอบแทนอิหม่ามจากอำเภอพระนครศรีอยุธยา อันเป็นการกระทำที่ขัดต่อมาตรา ๒๕๔ ของรัฐธรรมนูญ และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาพิจารณาแล้วเห็นว่า มาตรา ๖๔/๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้บัญญัติให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ ในขณะที่ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลาม พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้กำหนดให้มีคณะกรรมการอิสลามประจำมัสยิดคณะหนึ่งโดยมีอิหม่ามเป็นประธานกรรมการและอิหม่ามไม่ถึงเป็นนักพรตหรือนักบวช ซึ่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่าม คอเต็บ และบิหลั่น พ.ศ. ๒๕๔๐ กำหนดให้อิหม่ามได้รับเงินค่าตอบแทนเดือนละ ๗๐๐ บาท ดังนั้น การดำรงตำแหน่งอิหม่ามจึงไม่เป็นการฝ่าฝืนตามมาตรา ๖๔/๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า มาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติการบริหารองค์กรศาสนาอิสลามฯ ได้ให้ความหมายของคำว่า “อิหม่าม” หมายความว่า ผู้นำศาสนาอิสลามประจำมัสยิด โดยคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพิจารณาแต่งตั้งจากบุคคล

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๙๐๑/๑๓๒๗ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่สัปรุชประจําสมัยซึ่งมีอายุตั้งแต่สามสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปได้ประชุมคัดเลือกตามนัยมาตรา ๓๐ และอิหม่ามมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๓๗ โดยได้รับเงินค่าตอบแทนเป็นรายเดือนตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อิหม่าม คอเต็บ บิหลั่นา อัตรเดือนละ ๗๐๐ บาท ซึ่งกฤษฎีกา ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๐ และต่อมาได้รับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลภูเขาทอง อำเภอพระนครศรีอยุธยา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๕๑ โดยนายบุญญา ยังคงเป็นอิหม่ามประจำสมัยออลียัตดาร์อยน์และได้รับเงินค่าตอบแทนตำแหน่งอิหม่ามจากงบประมาณของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติตามมาตรา ๖๔/๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ แล้วเห็นว่า กฎหมายไม่ประสงค์จะให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ นอกจากเป็นกรณีที่ส่วนราชการปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ ยกเว้นเฉพาะกรณีที่บุคคลนั้นได้รับเงินตอบแทนค่าเบี้ยประชุมหรือเงินอื่นใด เนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการอิสลามของรัฐบาล สภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สภากองการบริหารส่วนตำบล หรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่มีกฎหมายบัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่งเท่านั้น ดังนั้น เมื่อการรับเงินค่าตอบแทนอิหม่ามมิได้อยู่ในกรณีที่ได้รับการยกเว้น การรับเงินค่าตอบแทนตำแหน่งอิหม่าม จึงเป็นการรับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ ซึ่งมีใช้กรณีที่ส่วนราชการปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติตามมาตรา ๖๔/๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ

สำหรับกรณีที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเห็นว่า อิหม่ามไม่ถือเป็นนักพรตหรือนักบวชจึงไม่ถือว่าเป็นการกระทำฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒ นั้น เห็นว่า มาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้กำหนดให้บุคคลที่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวชเป็นบุคคลต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิเลือกตั้ง ดังนั้น เมื่อกฎหมายบัญญัติมิให้ถือว่าอิหม่ามเป็นนักพรตหรือนักบวชแล้ว ผู้เป็นอิหม่ามย่อมสามารถใช้สิทธิเลือกตั้งได้ แต่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น นอกจากจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดแล้ว ยังต้องไม่กระทำการใดอันเป็นการต้องห้ามตามที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับตำแหน่งนั้นด้วย หากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้กระทำการฝ่าฝืนมาตรา ๖๔/๒ ก็ต้องพ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ

๒. จังหวัดนครราชสีมาขอหารือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินค่าป่วยการตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒

เนื่องจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง นครราชสีมา จำนวน ๓ คน ปฏิบัติหน้าที่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านและมีสิทธิได้รับเงินค่าป่วยการตามระเบียบกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) พ.ศ. ๒๕๕๒ จะมีผลให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไชยมงคลดังกล่าวขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ทวิ และมาตรา ๔๗ ตรี

แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ หรือไม่ ซึ่งจังหวัดนครราชสีมาพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่มีบทบัญญัติใดห้ามบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินค่าป่วยการแต่ประการใด ดังนั้น สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไชยมงคล จึงมีสิทธิได้รับเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านได้ อีกทั้งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านมิได้ถือเป็นพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นหรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นฯ จึงมิได้เป็นเหตุให้สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง จึงขอหารือว่าความเห็นของจังหวัดถูกต้องหรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า มาตรา ๒๖๕ (๓) และมาตรา ๒๖๕ วรรคสอง ประกอบกับมาตรา ๒๕๔ วรรคสิบ ของรัฐธรรมนูญ ได้กำหนดให้สมาชิกสภาท้องถิ่นต้องไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เป็นพิเศษ นอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจการงานตามปกติ แต่มิให้ใช้บังคับกับกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นรับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน หรือในกรณีที่สมาชิกสภาท้องถิ่นรับหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน และข้อ ๓ ข้อ ๖ และข้อ ๗ ของระเบียบกระทรวงสาธารณสุข ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)ฯ ได้กำหนดแนวทางการรับเงินค่าป่วยการของ อสม. ไว้ กล่าวคือ ได้ให้ความหมายของคำว่า อสม. หมายถึง บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชุมชนให้เข้ารับการอบรมตามหลักสูตรฝึกอบรมมาตรฐานอาสาสมัครสาธารณสุขตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดและได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขโดยกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งให้ความหมายของคำว่า “ค่าป่วยการ” หมายถึง เงินที่ทางราชการจ่ายตอบแทนให้แก่ อสม. อันเกิดจากการปฏิบัติหน้าที่ของ อสม. โดยได้รับเงินค่าป่วยการเป็นรายเดือนในอัตรา ๖๐๐ บาท ต่อคน และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจะต้องออกคำสั่งให้ได้รับเงินค่าป่วยการไว้ เพื่อเป็นหลักฐานให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตรวจสอบ

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายบุญมี วาระกระโทก นางประนอม บรรจงปรุ และนางพรศรี สัมฤทธิยานุสรณ์ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไชยมงคล อำเภอเมืองนครราชสีมา ในการเลือกตั้งเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๑ และเมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๒ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครราชสีมาได้มีคำสั่งแต่งตั้ง อสม. ปฏิบัติงานเชิงรุกในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ โดยได้รับเงินค่าป่วยการในอัตราคนละ ๖๐๐ บาท ต่อเดือน จำนวน ๖ เดือน ระหว่างเดือนเมษายนถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๒ ซึ่งมีรายชื่อบุคคลทั้งสามอยู่ด้วย และปรากฏตามหลักฐานใบสำคัญรับเงินฉบับลงวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๒ และวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ ว่าได้รับเงินค่าป่วยการของ อสม. ประจำเดือนเมษายน ๒๕๕๒ จากศูนย์สุขภาพชุมชนไชยมงคล ดังนั้น เมื่อการรับเงินค่าป่วยการ อสม. เพื่อเป็นค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบของกระทรวงสาธารณสุข มิได้อยู่ในกรณีที่ได้รับการยกเว้นการที่นายบุญมีฯ นางประนอมฯ และนางพรศรีฯ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไชยมงคล

ได้รับเงินค่าป่วยการอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน จึงเป็นการรับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากหน่วยราชการ ซึ่งมีใช้กรณีที่หน่วยราชการปฏิบัติต่อบุคคลอื่นในธุรกิจการงาน ตามปกติ ตามมาตรา ๒๖๕ ประกอบกับมาตรา ๒๘๔ วรรคสิบ ของรัฐธรรมนูญ

เนื่องจากความเห็นของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและจังหวัดนครราชสีมา กับความเห็นกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในปัญหาข้อหาเรื่องนี้ไม่สอดคล้องกัน ประกอบกับการวินิจฉัยข้อหาหรือจะมีผลต่อสถานะของบุคคลในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาในเรื่องนี้เป็นไปด้วยความรอบคอบ และเพื่อเป็นบรรทัดฐานแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น จึงขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา พิจารณาให้ความเห็นในข้อหาเรื่องนี้

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยมีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว มีความเห็นว่า มาตรา ๖๔/๒ (๒)^๑ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ บัญญัติห้าม นายกององค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เฉพาะกรณีที่เป็นารรับเงินหรือประโยชน์เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ แต่เมื่อพิจารณาระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนประธานกรรมการอิสลามประจำจังหวัด อีหม่าม คอเต็บ และบิหลั่นฯ แล้ว เห็นว่า การจ่ายเงินค่าตอบแทนอีหม่ามเป็นธุรกิจการงานที่กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปฏิบัติต่อบุคคลที่ดำรงตำแหน่งอีหม่าม อยู่ตามปกติและมีการจ่ายค่าตอบแทนโดยเท่าเทียมกัน และการที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งอีหม่ามได้รับค่าตอบแทนก็เป็นกรณีตามปกติของผู้ดำรงตำแหน่งอีหม่าม ดังนั้น เมื่อพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลฯ มิได้ห้ามนายกององค์การบริหารส่วน

^๑ มาตรา ๖๔/๒ นายกององค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกององค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกององค์การบริหารส่วนตำบล ต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

(๒) รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ

(๓) เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น เป็นคู่สัญญาหรือในกิจการที่กระทำให้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น หรือที่องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น จะกระทำ

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับกับกรณีที่บุคคลดังกล่าวตามวรรคหนึ่งได้รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ หรือเงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกันและมีให้ใช้บังคับกับกรณีบุคคล ดังกล่าวตามวรรคหนึ่งรับเงินตอบแทนค่าเบี้ยประชุมหรือเงินอื่นใดเนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรรมการของ รัฐสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา สภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาท้องถิ่นอื่น หรือกรรมการที่มีกฎหมาย บัญญัติให้เป็นโดยตำแหน่ง

ตำบลดำรงตำแหน่งอิหม่าม การดำรงตำแหน่งอิหม่ามจึงไม่เป็นการขัดต่อกฎหมาย ส่วนการที่
กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย จ่ายเงินให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอิหม่ามนั้น ก็เป็นการจ่ายเงิน
ตามหน้าที่การงานปกติของกรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มิได้เป็นการจ่ายเงินให้แก่นายก
องค์การบริหารส่วนตำบลที่ดำรงตำแหน่งอิหม่ามด้วยเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือไปจากที่
จ่ายให้แก่ผู้ดำรงตำแหน่งอิหม่ามคนอื่น การรับเงินค่าตอบแทนอิหม่ามของนายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบลจึงไม่ขัดต่อมาตรา ๖๔/๒ (๒)^๖ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วน
ตำบลฯ ส่วนกรณีที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลรับเงินค่าป่วยการตามระเบียบกระทรวง
สาธารณสุข ว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินค่าป่วยการของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.)^๗ นั้น
เมื่อระเบียบดังกล่าวมีผลใช้บังคับกับบุคคลทั่วไปที่เป็น อสม. โดยเท่าเทียมกันและมิได้กำหนดให้มี
การจ่ายเงินหรือให้ผลประโยชน์ใด ๆ แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็น อสม. เป็นพิเศษ
ดังนั้น การรับเงินค่าป่วยการดังกล่าวจึงไม่ขัดต่อมาตรา ๒๘๔ วรรคสี่^๘ ประกอบกับมาตรา ๒๖๕ (๓)^๙
ของรัฐธรรมนูญ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ธันวาคม ๒๕๕๒

^๖โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

^๗มาตรา ๒๘๔ ๑๑๑ ๑๑๑

ให้นำบทบัญญัติมาตรา ๒๖๕ มาตรา ๒๖๖ มาตรา ๒๖๗ และมาตรา ๒๖๘ มาใช้บังคับกับ
สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ด้วยโดยอนุโลม

^๘มาตรา ๒๖๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาต้อง

๑๑๑ ๑๑๑

(๓) ไม่รับเงินหรือประโยชน์ใด ๆ จากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ
เป็นพิเศษนอกเหนือไปจากที่หน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติต่อบุคคลอื่น ๆ ในธุรกิจ
การงานตามปกติ

๑๑๑ ๑๑๑

บทบัญญัติมาตรานี้มิให้ใช้บังคับในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา
รับเบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินปีพระบรมวงศานุวงศ์ หรือเงินอื่นใดในลักษณะเดียวกัน และมีให้ใช้บังคับ
ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาหรือดำรงตำแหน่งกรรมการของรัฐสภา
สภาผู้แทนราษฎร หรือวุฒิสภา หรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งในการบริหารราชการแผ่นดิน